metsänhoitoyhdistys
ETELÄ-KARJALA

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

LAUSUNTO

6.2.2017

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUUTTAMISESTA (HE 251/2016 vp)

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjala ry esittää lausuntonaan maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta seuraavaa:

Metsänhoitoyhdistys pitää luonnoksessa olevaa maisematyöluvan muutosesitystä tarpeellisena ja kannattaa esityksessä olevaa ELY:jen maisematyöluvasta valitusoikeuden poistamista. Nämä muutokset tukevat asetettua tavoitetta päällekkäisen sääntelyn purkamisesta ja hallinnollisen taakan keventämisestä. Nyt annettu esitys ei kuitenkaan ole aukoton ja vaatii vielä tarkennuksia.

Metsäalueiden kaavoituksesta

Maankäytön ohjaamistarve on oleellista silloin, kun maankäyttömuoto muuttuu nykykäytöstä joksikin toiseksi. Yleensä tämä tilanne on edessä silloin, kun metsämaata muutetaan rakennusmaaksi. Metsäalueilla, jotka on tarkoituskin säilyttää metsänä, on harvoin mitään ohjaamistarvetta. Suomessa metsien käsittelyä ohjaa metsälain lisäksi mm. luonnonsuojelulaki ja vesilaki. Silloin, kun yleiskaava-alueeseen sisällytetään metsäalueita, tulee näillä alueilla olla merkittävää rakentamisen tai maankäyttömuutoksen painetta. Laajat taajamien ulkopuolella olevat metsäalueet eivät ole tällaisia alueita. Yleiskaavan sisältövaatimuksiin ja kaavan aluerajauksiin tulee siis tämän muutoksen jälkeenkin kiinnittää erityistä huomiota.

Kansalliseen metsästrategiaan on kirjattu, että metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain rajapintoja selkeytetään päällekkäisen ohjauksen poistamiseksi. Metsäalan näkemyksen mukaan maisematyöluvan käyttömahdollisuus pitäisi poistaa kaikilta niiltä alueilta, joilla metsälaki on voimassa. Vain tällä tavalla vältymme päällekkäiseltä sääntelyltä. Esityksen johdosta metsälaki ja maisematyölupavaatimus olisivat edelleen yhtä aikaa voimassa yleiskaavan virkistykseen varatuilla alueilla ja asemakaavan maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, jos kaavoissa on niin määrätty.

Nyt puheena olevan lakimuutos on kuitenkin kompromissi tässä asiassa ja tämän kompromissin voimme hyväksyä, kunhan seuraavat tarkennukset lain perusteluihin vielä täydennetään.

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjala ry • Lavolankatu 10 • 53600 Lappeenranta
p. 020 413 4841 • faksi 020 413 4709 • Markku.Vaario@mhy.fi • www.ek.mhy.fi

Y-tunnus 1027241-3 Kotipaikka Lappeenranta ALV-Rek.

Lakimuutoksen ongelmat

Esityksen mukaan kaikilta M-alkuisilta yleiskaava-alueilta poistuu maisematyölupavelvoite. Perustelujen mukaan näille alueille ei voida sisällyttää myöskään sellaisia rasteri-, kohde- tai viivamerkintöjä, joihin kohdistuisi maisematyölupavelvoite. Esityksessä jää epäselväksi, **voidaanko kaavassa kuitenkin asettaa metsänkäsittelylle rajoituksia ilman maisematyölupaa.** Esimerkiksi kaavan yleismääräyksissä voitaisiin periaatteessa asettaa avohakkuukielto tietyille alueille myös ilman maisematyölupavaadetta. Sama koskee viiva-, kohde- ja rasterimerkintöjä.

V-merkinnän (virkistys) alueilla maisematyölupamahdollisuuden esitetään säilyvän. Jotta V-alueilla vältyttäisiin turhalta säätelyltä ja sujuvoitettaisiin hallintoa, esittää Mhy Etelä-Karjala, että maisematyölupaa ei vaadittaisi V-alueilla vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin, kuten kasvatushakkuisiin ja nuoren metsän hoitoon.

Maisematyölupavaatimuksen poistaminen ei saa johtaa siihen, että metsänkäsittelyä alettaisiin ohjata esimerkiksi yleiskaavan kaavamääräyksillä. Mhy Etelä-Karjala vaatiikin lain perusteluihin kirjattavaksi selkeästi, että **maisematyölupaa ei voida kiertää kaavamääräyksillä eikä yleiskaavan M-alueille voida asettaa mitään oikeusvaikutteisia rajoituksia metsänkäytölle. Perusteluihin tulee lisätä, että metsänkäsittelyä ei voi kaavalla ohjata eikä maanomistajalla ole niitä ohjaavia määräyksiä velvollisuus noudattaa, josta syystä niitä koskevia kaavamääräyksiä ei tule antaa (valitusperuste).**

Nyt esitetyt muutokset koskevat vain lain voimaantulon jälkeen laadittavia kaavoja. Meillä on kuitenkin iso joukko jo voimassa olevia kaavoja, joihin lakimuutos ei vaikuta. Ehdotus siitä, että lakiuudistusta ei sovellettaisi vanhoihin kaavoihin, asettaa metsänomistajat epätasa-arvoiseen asemaan sen mukaan missä kunnassa tai minkä kaavan alueella heidän metsänsä sijaitsevat. Lainvoimaisten kaavojen sisältöä ei voida lainsäädännöllä muuttaa, mutta **olisi tarpeen säätää lailla siirtymäaika, jolla kunnat velvoitettaisiin saattamaan kaavat vastaamaan muuttuvia lain kohtia.** Tällainen yleiskaavan päivittäminen vastaamaan lain vaatimuksia olisi sellainen toimenpide, joka pitäisi pystyä toteuttamaan kevyesti ilman turhaa byrokratiaa. Meillä on esimerkiksi useita liito-orava -merkintöjä kaavoissa alueilla, joista liito-oravat ovat jo poistuneet. Jotta kunnissa yleiskaavan päivitys olisi joustavaa, **asemakaavan vähäisiin muutoksiin nyt esitetty kevennetty kaavamenettely pitäisi laajentaa koskemaan myös yleiskaavan vähäisiä muutoksia**.

Poistoehdotus ranta-asemakaavojen lain mukaan määräytyvästä maisematyöluvasta on kannatettava. Lupaa voisi vaatia vain, jos kaavassa niin erikseen määrättäisiin.

128 § 2 momentin kohta, jonka mukaan maisematyölupaa ei tarvita vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin säilyy ennallaan. Vähäisistä toimenpiteistä on nyt suuri epäselvyys. Jotkut kunnat ovat pyrkineet määrittelemään näitä toimenpiteitä kaavoissa ja rakennusjärjestyksissä. Selvyyden vuoksi lain perusteluihin olisi hyvä saada selvennös siitä, että **normaalit kasvatushakkuut, myrsky- ja hyönteistuhopuiden korjuu sekä nuoren metsän hoitokohteet luetaan vähäisiksi toimenpiteiksi.**

Lopuksi

Maisematyöluvan poistuminen metsätalousalueilta tarkoittaa sitä, että kuntien on muutettava asennoitumista erityisesti ulkoilu ja virkistysalueiden toteuttamiseen. Käytännössä kuntien on neuvoteltava maanomistajien kanssa näiden alueiden hoidosta, ylläpidosta ja ulkoilun ohjauksen tarpeista. Kuntien kaavoittajien on etsittävä yhteisiä ratkaisuja maanomistajien kanssa. Ympäristöministeriössä on menossa Kaavamääräyksien ja -merkintöjen päivitystyötä koskeva KAMMI -hanke. Metsäala toivoo, että tähän työhön nyt panostetaan. Metsänomistajat ja metsäalan toimijat tietävät, mitä eri lait määräävät metsän käsittelystä ja suojelusta kaavoittamattomilla alueilla. Siirryttäessä kaava-alueella, ollaankin tilanteessa, että ei voi olla täysin varma alueella voimassa olevista vaatimuksista ja rajoitteista. Kaavoituksen tuomat epäselvyydet metsänomistajille ovat todellisia ja tässä mainitussa KAMMI-hankkeessa asiaan olisi vihdoin mahdollisuus saada ratkaisuja.

Lappeenrannassa 6. päivänä helmikuuta 2017

Markku Vaario, johtaja

Mhy Etelä-Karjala